

Europarådets konvensjon mot ulovlig handel med menneskeorganer

(Vedtatt av Ministerkomitéen 9. juli 2014 på 1205. møte mellom ministrenes stedfortredere)

Fortale

Europarådets medlemsstater og de øvrige signatarer til denne konvensjon,

som tar hensyn til Verdenserklæringen om menneskerettighetene proklamert av De forente nasjoners generalforsamling 10. desember 1948 og konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter (ETS nr. 5, 1950),

som tar hensyn til konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og menneskets verdighet i forbindelse med anvendelsen av biologi og medisin: konvensjon om menneskerettigheter og biomedisin (ETS nr. 164, 1997) og tilleggsprotokollen om transplantasjon av menneskeorganer og -vev til konvensjonen om menneskerettigheter og biomedisin (ETS nr. 186, 2002),

som tar hensyn til protokollen om å hindre, bekjempe og straffe handel med mennesker, særlig kvinner og barn, til FN-konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet (2000), og Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel (CETS nr. 197, 2005),

som tar i betraktning at det er Europarådets mål å oppnå større enhet mellom medlemmene,

som tar i betraktning at organhandel krenker menneskets verdighet og retten til liv, og utgjør en alvorlig trussel mot folkehelsen,

som er fast bestemt på å bidra på en betydelig måte til utryddingen av organhandel ved å kriminalisere tidligere straffrie handlinger og derved utfylle eksisterende internasjonale juridiske virkemidler innenfor rammen av menneskehandel med sikte på å ta ut organer,

som tar i betraktning at denne konvensjon har som formål å forebygge og bekjempe organhandel, og at det ved gjennomføringen av konvensjonens bestemmelser om materiell strafferett bør tas hensyn til konvensjonens formål og prinsippet om forholdsmessighet,

som erkjenner at det bør oppmuntres til et nært internasjonalt samarbeid mellom Europarådets medlemsstater og stater som ikke er medlemmer, slik at den globale trusselen som organhandelen representerer, kan bekjempes på en effektiv måte,

er blitt enige om følgende:

Kapittel I – Formål, virkeområde og begrepsbruk

Artikkel 1 – Formål

1. Denne konvensjon har som formål
 - a) å forebygge og bekjempe organhandel ved å gi bestemmelser om kriminalisering av visse handlinger,
 - b) å beskytte rettighetene til ofre for handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon,
 - c) å fremme samarbeid, på nasjonalt og internasjonalt plan, om tiltak mot organhandel.
2. Det opprettes en egen oppfølgingsmekanisme for å sikre at partene gjennomfører konvensjonens bestemmelser på en effektiv måte.

Artikkel 2 – Virkeområde og begrepsbruk

1. Denne konvensjon får anvendelse på handel med organer til transplantasjon eller andre formål samt på andre former for ulovlig uttak og ulovlig innsetting.
2. I denne konvensjon menes med:
 - «organhandel»: all ulovlig virksomhet forbundet med organer og omhandlet i artikkel 4 nr. 1 og artikkel 5, 7, 8 og 9 i denne konvensjon,
 - «organ»: en differensiert del av menneskekroppen, bestående av forskjellige vev som opprettholder dets struktur, blodforsyning og evne til å utvikle fysiologiske funksjoner med en betydelig grad av autonomi. En del av et organ betraktes også som et organ dersom dens funksjon skal benyttes til samme formål som det hele organet i menneskekroppen og opprettholder kravene til struktur og blodforsyning.

Artikkel 3 – Prinsipp om ikke-diskriminering

Partenes gjennomføring av bestemmelsene i denne konvensjon, særlig tiltak for å verne og fremme ofrenes rettigheter, skal sikres uten at det utøves diskriminering på noe grunnlag, slik som kjønn, rase, hudfarge, språk, alder, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, tilknytning til en nasjonal minoritet, formue, fødsel, seksuell legning, helse-tilstand, funksjonshemning eller enhver annen situasjon.

Kapittel II – Materiell strafferett

Artikkel 4 – Ulovlig uttak av organer

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det etter nasjonal lovgivning er straffbart, når handlingen er forsettlig, å ta ut organer av levende eller avdøde donorer

a) dersom uttaket skjer uten at den levende eller avdøde donoren har gitt et frivillig, informert og uttrykkelig samtykke eller, i tilfelle avdød donor, uten at uttak er tillatt etter nasjonal lovgivning,

b) dersom en levende donor eller tredjemann som motytelse for uttak av organer er blitt tilbudt eller har mottatt økonomisk vinning eller tilsvarende fordel,

c) dersom tredjemann som motytelse for uttak av organer fra en avdød donor er blitt tilbudt eller har mottatt økonomisk vinning eller tilsvarende fordel.

2. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument, ved en erklæring rettet til Europarådets generalsekretær meddele at den i unntakstilfeller, og i samsvar med hensiktsmessige garantier eller bestemmelser om samtykke etter nasjonal lovgivning, forbeholder seg rett til ikke å anvende nr. 1 bokstav a) i denne artikkel på uttak av organer fra levende donorer. Forbehold etter dette nummer skal inneholde en kort redegjørelse om den relevante nasjonale lovgivningen.

3. Uttrykket «økonomisk vinning eller tilsvarende fordel» skal for formålene i nr. 1 bokstav b) og c) ikke omfatte verken erstatning for inntektstap og andre berettigede kostnader forårsaket av uttaket eller av tilhørende medisinske undersøkelser eller erstatning i tilfelle skade som ikke er uløselig forbundet med organuttaket.

4. Hver part skal vurdere å treffe, ved lovgivning eller på annen måte, de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det etter nasjonal lovgivning er straffbart å ta ut organer av levende eller avdøde donorer dersom uttaket skjer utenfor rammen av dens eget nasjonale transplantasjonssystem eller i strid med vesentlige prinsipper i nasjonale lover eller forskrifter om transplantasjon. Dersom en part fastsetter handlinger som straffbare i samsvar med denne bestemmelse, skal den bestrebe seg på å også gjøre artikkel 9 til 22 gjeldende for handlinger som nevnt.

Artikkel 5 – Bruk av organer tatt på ulovlig vis til innsetting eller andre formål enn innsetting

Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det etter nasjonal lovgivning er straffbart, når

handlingen er forsettlig, å bruke organer uttatt på ulovlig vis som beskrevet i artikkel 4 nr. 1 til innsetting eller andre formål enn innsetting.

Artikkel 6 – Innsetting av organer utenfor det nasjonale transplantasjonssystemet eller i strid med vesentlige prinsipper i nasjonal transplantasjonslovgivning

Hver part skal vurdere å treffe, ved lovgivning eller på annen måte, de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det etter nasjonal lovgivning er straffbart, når handlingen er forsettlig, å sette inn organer fra levende eller avdøde donorer dersom innsettingen skjer utenfor rammen av partens eget transplantasjonssystem eller i strid med vesentlige prinsipper i nasjonale lover eller forskrifter om transplantasjon. Dersom en part fastsetter handlinger som straffbare i samsvar med denne bestemmelse, skal den bestrebe seg på å også gjøre artikkel 9 til 22 gjeldende for handlinger som nevnt.

Artikkel 7 – Ulovlig forsøk på verving, ulovlig rekruttering samt tilbud og anmodning om utilbørlige fordeler

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det etter nasjonal lovgivning er straffbart, når handlingen er forsettlig, å forsøke å verve og rekruttere en organdonor eller en organmottaker med sikte på økonomisk vinning eller tilsvarende fordel for den som forsøker å verve eller rekruttere, eller for tredjemann.

2. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det er straffbart, når handlingen er forsettlig, direkte eller indirekte å utlove, tilby eller gi en utilbørlig fordel til helsepersonell, offentlige tjenestemenn eller personer som, uansett i hvilken egenskap, leder eller arbeider for enheter i privat sektor, for at disse skal ta ut eller sette inn et organ eller legge til rette for en slik handling, dersom uttak eller innsetting som nevnt finner sted under omstendighetene beskrevet i artikkel 4 nr. 1 eller artikkel 5 og, dersom det er relevant, i artikkel 4 nr. 4 eller artikkel 6.

3. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det er straffbart, når handlingen er forsettlig, for helsepersonell, offentlige tjenestemenn eller personer som, uansett i hvilken egenskap, leder eller arbeider for enheter i privat sektor, å anmode om eller motta en utilbørlig fordel for å ta ut eller sette inn et organ eller legge til rette for en slik handling dersom uttak eller innsetting som nevnt finner sted under omstendighetene beskrevet i artikkel 4 nr. 1 eller artikkel 5 og, dersom det er relevant, i artikkel 4 nr. 4 eller artikkel 6.

Artikkel 8 – Klargjøring, preserving, lagring, transport, overføring, mottak, innførsel og utførsel av organer uttatt på ulovlig vis

Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det etter nasjonal lovgivning er straffbart, når handlingen er forsettlig,

- a) å klargjøre, preservere og lagre organer uttatt på ulovlig vis som beskrevet i artikkel 4 nr. 1 og, dersom det er relevant, i artikkel 4 nr. 4,
- b) å transportere, overføre, motta, innføre og utføre organer uttatt på ulovlig vis som beskrevet i artikkel 4 nr. 1 og, dersom det er relevant, i artikkel 4 nr. 4.

Artikkel 9 – Medvirkning og forsøk

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at det er straffbart, når handlingen er forsettlig, å medvirke til en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon.
2. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å fastsette at forsettlig forsøk på å begå en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon er straffbart.
3. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsdokument, ved en erklæring rettet til Europarådets generalsekretær meddele at den forbeholder seg rett til ikke å anvende, eller til å anvende bare i særlige tilfeller eller ved særlige omstendigheter, nr. 2 på handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med artikkel 7 og artikkel 8.

Artikkel 10 – Jurisdiksjon

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å etablere jurisdiksjon for en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon, når handlingen er begått
 - a) på partens territorium, eller
 - b) om bord i et skip som fører dens flagg, eller
 - c) om bord i et luftfartøy som er registrert etter dens lovgivning, eller
 - d) av en av dens borgere, eller
 - e) av en person som til vanlig er bosatt på dens territorium.
2. Hver part skal bestrebe seg på å treffe, ved lovgivning eller på annen måte, de tiltak som er nødvendige for å etablere jurisdiksjon for en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon, dersom handlingen er begått

mot en av dens borgere eller mot en person som til vanlig er bosatt på dens territorium.

3. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsdokument, ved en erklæring rettet til Europarådets generalsekretær meddele at den forbeholder seg rett til ikke å anvende jurisdiksjonsreglene fastsatt i nr. 1 bokstav d) og e) i denne artikkel eller til å anvende dem bare i særlige tilfeller eller ved særlige omstendigheter.

4. Ved straffeforfølgning av handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon skal hver part ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at dens jurisdiksjon med hensyn til nr. 1 bokstav d) og e) i denne artikkel ikke er betinget av at offentlig påtale kan reises først når det foreligger anmeldelse fra offeret for handlingen, eller at det foreligger en meddelelse med henblikk på straffeforfølgning fra den stat der handlingen ble begått.

5. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsdokument, ved en erklæring rettet til Europarådets generalsekretær meddele at den forbeholder seg rett til ikke å anvende nr. 4 i denne artikkel eller til å anvende nr. 4 bare i særlige tilfeller.

6. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å etablere jurisdiksjon for handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon, i tilfeller der en angivelig gjerningsmann oppholder seg på dens territorium og den ikke utleverer ham eller henne til en annen stat utelukkende på grunnlag av hans eller hennes nasjonalitet.

7. Dersom flere enn én part gjør krav på jurisdiksjon for en angivelig handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon, skal de berørte parter, dersom det er hensiktsmessig, holde samråd med sikte på å avgjøre hvilken jurisdiksjon som er best egnet til å gjennomføre straffeforfølgningen.

8. Med mindre noe annet følger av folkerettens alminnelige regler, utelukker denne konvensjon ikke noen strafferettslig jurisdiksjon som en part utøver i samsvar med sin nasjonale lovgivning.

Artikkel 11 – Juridiske personers ansvar

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at juridiske personer kan holdes ansvarlige for handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon og begått til fordel for dem av en fysisk person som opptrer enten på egen hånd eller som del av et organ i den juridiske personen, og som har en ledende stilling i den juridiske personen på grunnlag av

- a) fullmakt til å representere den juridiske personen,
- b) myndighet til å treffe beslutninger på vegne av den juridiske personen,
- c) myndighet til å utøve kontroll i den juridiske personen.

2. I tillegg til de tilfeller det er gitt bestemmelser for i nr. 1 i denne artikkel, skal hver part ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at en juridisk person kan holdes ansvarlig, når fravær av tilsyn eller kontroll fra en fysisk person som nevnt i nr. 1 har gjort det mulig for en fysisk person under den juridiske personens myndighet å begå en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon til fordel for den juridiske personen.

3. Avhengig av partens rettsprinsipper kan en juridisk persons ansvar være strafferettslig, sivilrettslig eller forvaltningsrettslig.

4. Dette ansvaret er uten betydning for det strafferettslige ansvaret som påhviler de fysiske personene som har begått den straffbare handlingen.

Artikkel 12 – Straffereaksjoner og tiltak

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon, kan straffes ved effektive, forholdsmessige og preventive straffereaksjoner. Straffereaksjonene skal for handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med artikkel 4 nr. 1 og, dersom det er relevant, artikkel 5 og artikkel 7 til 9, omfatte frihetsstraff som kan gi grunnlag for utlevering, når handlingene er begått av fysiske personer.

2. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at juridiske personer som holdes ansvarlige i samsvar med artikkel 11, underlegges effektive, forholdsmessige og preventive straffereaksjoner, herunder strafferettslige eller ikke-strafferettslige økonomiske sanksjoner og eventuelt andre tiltak som

- a) midlertidig eller varig forbud mot å drive næringsvirksomhet,
- b) rettslig tilsyn,
- c) rettslig avgjørelse om tvungen avvikling.

3. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige

- a) for å kunne tillate beslag og inndragning av utbytte fra handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon, eller formuesgoder av en verdi som svarer til utbytte som nevnt,

b) for å kunne tillate midlertidig eller varig stenging av virksomhet som er benyttet til å utføre en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon, med forbehold for godtroende tredjemenns rettigheter, eller for å kunne ilegge gjerningspersonen, i henhold til relevante internrettslige bestemmelser, midlertidig eller permanent forbud mot å utøve yrkesvirksomhet som er relevant for utøvelsen av en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon.

Artikkel 13 – Skjerpende omstendigheter

Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at følgende omstendigheter, i den grad de ikke allerede er en del av den straffbare handlingens gjerningsinnhold, i henhold til relevante internrettslige bestemmelser kan betraktes som skjerpende ved fastsettelsen av straffereaksjonene for handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon:

- a) den straffbare handlingen har voldt offerets død eller påført vedkommende alvorlig fysisk eller psykisk skade,
- b) den straffbare handlingen ble begått av en person som misbrukte sin stilling,
- c) den straffbare handlingen ble begått innenfor rammen av en kriminell organisasjon,
- d) gjerningspersonen er tidligere domfelt for handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon,
- e) den straffbare handlingen ble begått mot et barn eller en særlig sårbar person.

Artikkel 14 – Tidligere domfellelser

Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for at det ved fastsettelsen av straffereaksjonene kan tas hensyn til endelige dommer avsagt av en annen part i forbindelse med handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon.

Kapittel III – Straffeprosesslovgivning

Artikkel 15 – Innledning og videreføring av rettergang

Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at etterforskning eller straffeforfølgning av handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon, ikke er betinget av at

det foreligger anmeldelse, og at rettergangen kan fortsette selv om anmeldelsen trekkes tilbake.

Artikkel 16 – Strafferettslig etterforskning

Hver part skal i samsvar med prinsippene som er nedfelt i nasjonal lovgivning, ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre effektivitet i strafferettslig etterforskning og straffeforfølging av handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon.

Artikkel 17 – Internasjonalt samarbeid

1. Partene skal i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon og i henhold til relevante internasjonale og regionale avtaler som får anvendelse, omforente ordninger med utgangspunkt i ensartet eller motsvarende lovgivning, samt nasjonal lovgivning så langt det er mulig, samarbeide om etterforskning eller straffeforfølging av handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon, herunder beslag og inndragning.

2. Partene skal i samsvar med relevante internasjonale, regionale og bilaterale traktater om utlevering og gjensidig rettslig hjelp i straffesaker som får anvendelse, så langt det er mulig samarbeide med hensyn til handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon.

3. Dersom en part som gjør utlevering eller gjensidig rettslig hjelp i straffesaker betinget av at det foreligger en traktat, mottar en anmodning om utlevering eller rettslig hjelp i straffesaker fra en part som den ikke har en slik traktat med, kan den, i fullt samsvar med sine folkerettslige forpliktelser og med mindre annet følger av vilkår fastsatt i den anmodede parts nasjonale lovgivning, betrakte denne konvensjon som rettslig grunnlag for utlevering eller gjensidig rettslig hjelp i straffesaker med hensyn til handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon.

Kapittel IV – Beskyttelsestiltak

Artikkel 18 – Beskyttelse av ofre

Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å beskytte rettighetene og interessene til ofre for handlinger fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon, særlig ved

- a) å sikre at ofre har tilgang til opplysninger som er relevante for deres sak, og som er nødvendige for å beskytte deres helse og andre berørte rettigheter,
- b) å bistå ofre med deres fysiske, psykologiske og sosiale restitusjon,

c) å sørge for at nasjonal lovgivning sikrer ofre rett til erstatning fra gjerningspersonene.

Artikkel 19 – Ofres stilling ved straffeforfølging

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å beskytte ofres rettigheter og interesser på alle stadier i en strafferettslig etterforskning og i en straffeforfølging, særlig ved

a) å informere dem om deres rettigheter og om tilgjengelige tjenester, på anmodning også om oppfølgingen av anmeldelsen deres, siktelsen som er lagt til grunn, og status for straffeforfølgingen – unntatt i særlige tilfeller der behandlingen av saken kan bli negativt påvirket av en underretning som nevnt – samt om deres rolle i saken og om utfallet av saken som gjelder dem,

b) å gjøre det mulig for dem, på en måte som er forenlig med rettergangsreglene i nasjonal lovgivning, å bli avhørt og legge fram bevismateriale og få sine synspunkter, behov og bekymringer lagt fram, enten direkte eller gjennom et mellomledd, og bli tatt hensyn til,

c) å yte dem hensiktsmessige støttetjenester slik at deres rettigheter og interesser blir behørig lagt fram og tatt hensyn til,

d) å treffe effektive tiltak for deres egen og deres familiemedlemmers sikkerhet med hensyn til trusler og represalier.

2. Hver part skal sørge for at ofre, fra den første gangen de har kontakt med kompetent myndighet, har tilgang til informasjon om relevante retts- og forvaltningsprosedyrer.

3. Hver part skal påse at ofre, når det er mulig for dem å ha status som part ved straffeforfølging, har tilgang til rettshjelp i samsvar med nasjonal lovgivning, og at rettshjelp gis vederlagsfritt dersom det er berettiget.

4. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at ofre for en handling fastsatt som straffbar i samsvar med denne konvensjon og begått på territoriet til en annen part enn den de er bosatt i, kan inngi anmeldelse til kompetent myndighet i bostedsstaten.

5. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte, i samsvar med vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning, gjøre det mulig for grupper, stiftelser, sammenlutninger eller statlige eller ikke-statlige organisasjoner å bistå og/eller støtte ofre, dersom de samtykker, under en straffeforfølging med hensyn til forhold fastsatt som straffbare i samsvar med denne konvensjon.

Artikkel 20 – Beskyttelse av vitner

1. Hver part skal innenfor rammen av de midler den har til rådighet, og i samsvar med vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning sørge for effektiv beskyttelse mot mulige represalier eller trusler for vitner i straffeforfølgninger når vitnene avgir forklaring om straffbare forhold omfattet av denne konvensjon, og ved behov også for deres slektninger eller andre personer som står dem nær.

2. Bestemmelsene i nr. 1 i denne artikkel får anvendelse også på ofre i den utstrekning de er vitner.

Kapittel V – Beskyttelsestiltak

Artikkel 21 – Tiltak på nasjonalt plan

1. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige

a) for å sikre at det finnes et åpent og oversiktlig nasjonalt system for transplantasjon av organer,

b) for å sikre pasienter rettferdig adgang til transplantasjonstjenester,

c) for, i samarbeid mellom alle relevante myndigheter, å sikre tilstrekkelig innsamling, analyse og utveksling av opplysninger om straffbare handlinger omfattet av denne konvensjon.

2. Med sikte på å forebygge og bekjempe organhandel skal hver part ved behov treffe tiltak

a) for å gi helsepersonell og berørte tjenestemenn informasjon om forebygging og bekjempelse av organhandel eller styrke deres opplæring,

b) for å fremme kampanjer i den hensikt å bevisstgjøre allmennheten om ulovligheten av, og farene ved, organhandel.

3. Hver part skal ved lovgivning eller på annen måte treffe de tiltak som er nødvendige for å forby annonsering av behov for organer eller tilgang til organer med sikte på å tilby eller søke å oppnå økonomisk vinning eller tilsvarende fordel.

Artikkel 22 – Tiltak på internasjonalt plan

Partene skal så langt det er mulig samarbeide for å forebygge organhandel. Partene skal særlig

a) på anmodning avgi rapport til Partskomiteén om antallet tilfeller av organhandel innen deres respektive jurisdiksjoner,

- b) utpeke et nasjonalt kontaktpunkt for utveksling av opplysninger om organhandel.

Kapittel VI – Oppfølgingsmekanisme

Artikkel 23 – Partskomité

1. Partskomitéen skal bestå av representanter for konvensjonspartene.
2. Partskomitéen skal sammenkalles av Europarådets generalsekretær. Komitéens første møte skal finne sted innen ett år etter at denne konvensjon er trådt i kraft for den tiende signatøren som har ratifisert den. Komitéen skal deretter tre sammen på anmodning av minst en tredel av partene eller generalsekretæren.
3. Partskomitéen fastsetter selv sin forretningsorden.
4. Partskomitéen skal i utøvelsen av sine oppgaver bistås av Europarådets sekretariat.
5. En konvensjonspart som ikke er medlem av Europarådet, skal bidra til finansieringen av Partskomitéen i henhold til de vilkår som fastsettes av Ministerkomitéen etter samråd med nevnte part.

Artikkel 24 – Annen representasjon

1. Europarådets parlamentarikerforsamling, Europarådets styringskomité for strafferettslige spørsmål, kriminologi og fengselssaker (CDPC) samt Europarådets øvrige relevante mellomstatlige eller vitenskapelige komitéer skal hver utpeke en representant til Partskomitéen for å bidra til å skape sektor- og disiplinoverskridende representasjon.
2. Ministerkomitéen kan innby andre av Europarådets organer til å utpeke en representant til Partskomitéen etter samråd med sistnevnte.
3. Representanter for relevante internasjonale organer kan gis adgang til å møte som observatører i Partskomitéen i henhold til fremgangsmåten fastsatt i Europarådets relevante regler.
4. Representanter for partenes relevante offisielle organer kan gis adgang til å møte som observatører i Partskomitéen i henhold til fremgangsmåten fastsatt i Europarådets relevante regler.
5. Representanter for det sivile samfunnet, særlig ikke-statlige organisasjoner, kan gis adgang til å møte som observatører i Partskomitéen i henhold til fremgangsmåten fastsatt i Europarådets relevante regler.

6. Ved utpekingen av representanter etter bestemmelsene i nr. 2 til 5 i denne artikkel skal de ulike sektorene og disiplinene sikres balansert representasjon.
7. Representanter utpekt etter bestemmelsene i nr. 1 til 5 skal delta i Partskomiteéns møter uten stemmerett.

Artikkel 25 – Partskomiteéns oppgaver

1. Partskomiteén skal overvåke gjennomføringen av denne konvensjon. Partskomiteéns forretningsorden skal fastsette fremgangsmåten for evaluering av gjennomføringen av denne konvensjon ved å legge til grunn en multi-disiplinær og tverrfaglig metode.
2. Partskomiteén skal også legge til rette for innsamling, analyse og utveksling av opplysninger, erfaring og god praksis mellom statene for å styrke deres evne til å forebygge og bekjempe organhandel. Komiteén kan benytte seg av ekspertisen i andre av Europarådets relevante komitéer og organer.
3. Videre skal Partskomiteén, dersom det er relevant,
 - a) legge til rette for effektiv bruk og gjennomføring av denne konvensjon, særlig ved å påvise eventuelle problemer som kan oppstå, og virkningen av eventuelle erklæringer eller forbehold avgitt etter denne konvensjon,
 - b) gi uttrykk for sin oppfatning i ethvert spørsmål om anvendelsen av denne konvensjon og legge til rette for utveksling av opplysninger om rettslig, politisk eller teknologisk utvikling av betydning,
 - c) gi særskilte anbefalinger til partene med hensyn til gjennomføringen av denne konvensjon.
4. Europarådets styringskomité for strafferettslige spørsmål, kriminologi og fengselssaker (CDPC) skal jevnlig orienteres om virksomheten nevnt i nr. 1, 2 og 3 i denne artikkel.

Kapittel VII – Forholdet til andre internasjonale avtaler

Artikkel 26 – Forholdet til andre internasjonale avtaler

1. Denne konvensjon skal ikke berøre de rettigheter og forpliktelser som følger av bestemmelsene i andre internasjonale avtaler som konvensjonspartene er eller skal bli parter i, og som inneholder bestemmelser om forhold regulert av denne konvensjon.
2. Konvensjonspartene kan seg imellom inngå bilaterale eller multilaterale avtaler om forhold omhandlet i denne konvensjon for å utfylle eller styrke konvensjonens bestemmelser eller lette gjennomføringen av dens prinsipper.

Kapittel VIII – Endring av konvensjonen

Artikkel 27 – Endringer

1. Ethvert forslag fra en part om endring av denne konvensjon skal meddeles Europarådets generalsekretær og av ham eller henne videreformidles til Europarådets medlemsstater, ikke-medlemsstater som har observatørstatus i Europarådet, Den europeiske union og enhver stat som er blitt innbudt til å undertegne denne konvensjon.
2. Ethvert endringsforslag fra en part skal meddeles Europarådets styringskomité for strafferettslige spørsmål, kriminologi og fengselssaker (CDPC) og andre av Europarådets relevante mellomstatlige eller vitenskapelige komitéer, som skal legge sine uttalelser om endringsforslaget fram for Partskomiteén.
3. Europarådets Ministerkomité skal vurdere endringsforslaget og Partskomiteéns uttalelse og kan, etter samråd med de konvensjonsparter som ikke er medlemmer av Europarådet, vedta endringsforslaget med det flertall som er fastsatt i artikkel 20 bokstav d) i Europarådets vedtekter.
4. Teksten til alle endringer vedtatt av Ministerkomitéen i samsvar med nr. 3 i denne artikkel skal oversendes partene for godkjenning.
5. Enhver endring vedtatt i samsvar med nr. 3 i denne artikkel skal tre i kraft på den første dag i måneden som følger etter utløpet av et tidsrom på én måned regnet fra den dato alle parter har underrettet generalsekretæren om at de har godkjent endringen.

Kapittel IX – Sluttbestemmelser

Artikkel 28 – Undertegning og ikrafttredelse

1. Denne konvensjon skal være åpen for undertegning for Europarådets medlemsstater, Den europeiske union og ikke-medlemsstater som har observatørstatus i Europarådet. Den skal også være åpen for undertegning for enhver annen ikke-medlemsstat etter innbydelse fra Ministerkomitéen. Beslutning om å innby en ikke-medlemsstat til å undertegne konvensjonen skal treffes med det flertall som er fastsatt i artikkel 20 bokstav d) i Europarådets vedtekter, og med enstemmighet blant representantene for de konvensjonsstater som har rett til å sitte i Ministerkomitéen. Beslutning som nevnt skal treffes etter at den har oppnådd enstemmig tilslutning fra de øvrige stater/Den europeiske union som har gitt sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen.

2. Denne konvensjon skal ratifiseres, godtas eller godkjennes. Ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

3. Denne konvensjon skal tre i kraft på den første dag i måneden som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato fem signatarer, herunder minst tre av Europarådets medlemsstater, har gitt sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen i samsvar med bestemmelsene i foregående nummer.

4. For enhver stat eller Den europeiske union som på et senere tidspunkt gir sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen, skal den tre i kraft på den første dag i måneden som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra datoen for deponering av dens ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument.

Artikkel 29 – Geografisk virkeområde

1. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument oppgi det territorium eller de territorier som denne konvensjon får anvendelse på.

2. Enhver part kan på et senere tidspunkt ved en erklæring rettet til Europarådets generalsekretær utvide anvendelsen av denne konvensjon til å omfatte ethvert annet territorium oppgitt i erklæringen, dersom parten har ansvaret for territoriets internasjonale forbindelser eller er bemyndiget til å påta seg forpliktelser på dets vegne. For et territorium som nevnt skal konvensjonen tre i kraft på den første dag i måneden som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok erklæringen.

3. Enhver erklæring avgitt i henhold til de to foregående numre for et territorium oppgitt i erklæringen kan trekkes tilbake ved underretning til Europarådets generalsekretær. Tilbaketrekkingen får virkning på den første dag i måneden som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok underretningen.

Artikkel 30 – Forbehold

1. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument erklære at den benytter seg av ett eller flere av forbeholdene fastsatt i artikkel 4 nr. 2, artikkel 9 nr. 3 og artikkel 10 nr. 3 og 5.

2. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegning eller ved deponering av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument også erklære at den forbeholder seg rett til å anvende artikkel 5 og artikkel 7 nr. 2

og 3 bare når de straffbare forholdene er begått for innsetting eller for innsetting og andre formål som angitt av parten.

3. Det kan ikke tas andre forbehold.

4. Hver part som har tatt et forbehold, kan når som helst helt eller delvis trekke det tilbake ved underretning til Europarådets generalsekretær. Tilbaketrekkingen får virkning fra den dato generalsekretæren mottok underretningen.

Artikkel 31 – Tvisteløsning

Partskomiteén skal i nært samarbeid med Europarådets styringskomité for strafferettslige spørsmål, kriminologi og fengselssaker (CDPC) og andre av Europarådets relevante mellomstatlige og vitenskapelige komitéer følge opp anvendelsen av denne konvensjon og om nødvendig legge til rette for en minnelig løsning på alle vanskeligheter forbundet med anvendelsen av konvensjonen.

Artikkel 32 – Oppsigelse

1. Enhver part kan når som helst si opp denne konvensjon ved underretning til Europarådets generalsekretær.

2. Oppsigelsen får virkning på den første dag i måneden som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok underretningen.

Artikkel 33 – Underretning

Europarådets generalsekretær skal underrette Europarådets medlemsstater, ikke-medlemsstater som har observatørstatus i Europarådet, Den europeiske union og enhver stat som er blitt innbudt til å undertegne denne konvensjon i samsvar med bestemmelsene i artikkel 28, om

- a) enhver undertegning,
- b) deponering av ethvert ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument,
- c) enhver ikrafttredelsesdato for denne konvensjon i samsvar med artikkel 28,
- d) enhver endring vedtatt i samsvar med artikkel 27 og datoen for endringens ikrafttredelse,
- e) ethvert forbehold eller enhver tilbaketrekking av forbehold uttrykt i samsvar med artikkel 30,

f) enhver erklæring avgitt i samsvar med artikkel 32,

g) enhver annen handling, underretning eller meddelelse som gjelder denne konvensjon.

Som bekreftelse på dette har de undertegnede, som er gitt behørig fullmakt til det, undertegnet denne konvensjon.

Utferdiget i [.....], [.....], på engelsk og fransk, med samme gyldighet for begge tekster, i ett eksemplar som skal deponeres i Europarådets arkiver. Europarådets generalsekretær skal oversende en bekreftet kopi til hver av Europarådets medlemsstater, til ikke-medlemsstater som har observatørstatus i Europarådet, til Den europeiske union og til enhver stat som er blitt innbudt til å undertegne denne konvensjon.